

ANKNYTNINGENS PÅVERKAN PÅ UNGDOMSBROTTLIGHET I TONÅREN

OCH FINNS DET KÖNSSKILLNADER?

ADELA SALIC

ANKNYTNINGENS PÅVERKAN PÅ UNGDOMSBROTTLIGHETEN I TONÅREN

OCH FINNS DET KÖNSSKILLNADER?

ADELA SALIC

Salic, A. Anknýtningens påverkan på ungdomsbrottslighet. Och finns det könsskillnader? *Examensarbete i kriminologi 15 högskolepoäng*. Malmö universitet: Fakulteten för hälsa och samhälle, institutionen för kriminologi, 2020.

Tonårsperioden är den tid som är mest brottsintensiv i livet. Det finns inget tydligt svar på varför just vissa tonåringar väljer att begå brott men det är klarlagt att det sociala samspelet har en inverkan på tonåringar och dess brottsbenägenhet. Syftet med studien var att undersöka om tonåringarnas anknýtning till skola och familj påverkar ungdomsbrottsligheten samt om de föreligger könsskillnader i anknýtning till skola och familj. Resultatet visar att det finns könsskillnader i anknýtning till skola och familj och att anknýtningen till skola och familj har en inverkan på ungdomsbrottslighet.

Nyckelord: Anknýtning, föräldrar, skola, sociala band, tonår, ungdomsbrottslighet.

ATTACHMENTS IMPACT ON JUVENILE DELINQUENCY

**AND ARE THERE ANY GENDER
DIFFERENCES?**

ADELA SALIC

Salic, A. Attachments impact on juvenile delinquency. And are there any gender differences? *Degree project in criminology 15 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Criminology, 2020.

The teenage period is the most crime intensive time in life. There is no clear answer as to why certain teenagers choose to commit crimes, however, the social interaction has an impact on teenagers and their propensity to crime. The purpose of the study was to investigate whether teenagers' connection to school and family affects juvenile delinquency and whether there are gender differences in connection to school and family. The results show that there are gender differences in connection with school and family and that the connection with school and family has an impact on youth crime.

Keywords: Attachment, juvenile delinquency, parents, school, social bonds, teenagers.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	5
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	6
AVGRÄNSNING	6
TEORI	6
SOCIALA BAND TEORIN	6
ANKNYTNING TILL FÖRÄLDRARNA	7
ANKNYTNING TILL SKOLAN	8
TIDIGARE FORSKNING	8
ANKNYTNING TILL SKOLA OCH FAMILJ	8
KÖNSSKILLNADER INOM UNGDOMSBROTTLIGHET SAMT ANKNYTNING	10
METOD	11
MATERIAL OCH URVAL	12
SEKUNDÄRANALYS	13
RELIABILITET OCH VALIDITET	13
ETISK REFLEKTION	14
RESULTAT	15
UNIVARIAT ANALYS	15
BIVARIATANALYS - SKOL- OCH FAMILJEANKNYTNINGENS PÅVERKAN PÅ UNGDOMSBROTTLIGHET	17
BIVARIATANALYS – KÖNSSKILLNAD KOPPLAT TILL UNGDOMSBROTTLIGHET	21
BIVARIATANALYS – KÖNSSKILLNAD KOPPLAT TILL FAMILJEANKNYTNING OCH SKOLAN	21
DISKUSSION	24
RESULTATDISKUSSION	24
METODDISKUSSION	26
SLUTSATS	27
REKOMMENDATIONER	27
REFERENSER	28
BILAGOR	30
BILAGA 1 - INFORMATIONSBREV	30
BILAGA 2 – DE VALDA ENKÄTFRÅGORNA	31

INLEDNING

Tonårsperioden är den fas i livet som är mest brottsintensiv (Polisen 2018). Både pojkar och flickor utsätts för brott men det finns också de som väljer att begå brott. Pojkar begår däremot tyngre och fler brott än vad flickor gör (a.a.).

Socialstyrelsen (2013) har i sin rapport redovisat att pojkar utsätts för fler misshandelsbrott än vad flickor gör och att flickor blir mer utsatta för sexualbrott än vad pojkarna blir. Polisen (2018) förklarar att de flesta ungdomar som begår brott är oftast i åldern mellan 13 till 17 år. Majoriteten av ungdomarna i denna ålder begår brott vid enstaka tillfällen, medan det finns ungdomar i samma åldersintervall som fortsätter att begå fler brott (Polisen 2018).

Att svara på frågan varför vissa ungdomar väljer att begå brott finns det inget specifikt svar på. Barn och ungdomar befinner sig ständigt i ett socialt samspel och genom dessa samspel påverkas och utvecklas dem (BRÅ 2009). Olika institutioner som exempelvis skolan, närsamhället, vänkretsen och familjen har en påverkan på varandra (a.a.). Både polisen och socialstyrelsen nämner att riskfaktorer som exempelvis ungdomar som befinner sig i en svår familjesituation eller har en svår skolgång med låga betyg har en högre risk att lagföras under tonåren och därmed hamna i ungdomsbrottslighet (Polisen 2018; Socialstyrelsen, 2013).

Även de sociala banden kan ha en inverkan på brottsbenägenheten bland ungdomar (Hirschi 2002). Ju starkare band individen har gentemot samhället desto mindre risk till att begå brott (a.a.). Att exempelvis ha en god relation till föräldrar eller lärare i skolan kan ha en positiv effekt som resulterar i att man inte begår brott (a.a.). Har individen svaga sociala band gentemot samhället, föräldrarna och lärarna kan detta resultera i att individen börjar begå brott (a.a.).

Brottsförebyggande rådets statistik över lagföringsbeslut visar att ungdomar är överrepresenterade (Brå 2018). I statistiken går det att utläsa att ungdomar mellan 15 och 20 år står för 20 procent av alla lagförda brott trots att de endast utgör 8 procent av befolkningen i straffbar ålder (a.a.). År 2017 stod männen för 84 procent av alla lagföringsbeslut. Kvinnorna stod för resterande andel, det vill säga 16 procent (a.a.).

Mängder med studier har säkerligen gjorts för att belysa ungdomsbrottsligheten samt orsakerna kring detta. Befintlig studie kan eventuellt lyfta fram nya aspekter som tydliggör vikten av anknytning till skola och familj samt att lyfta fram om det föreligger könsskillnader.

Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka om begreppet anknytning, utifrån sociala band teorin, har en påverkan på tonåringarnas ungdomsbrottslighet. Uppsatsen kommer även att beröra om det föreligger könsskillnader bland tonåringarna kopplat till ungdomsbrottslighet samt om det föreligger könsskillnader i anknytning till familj och skola. För att kunna genomföra uppsatsens syfte kommer följande frågeställningar att besvaras.

- Påverkar ungdomars anknytning till skola och familj tonåringens brottslighet, utifrån sociala band teorin?
- Föreligger det könsskillnader bland tonåringars brottslighet samt i anknytningen till familj och skola?

Avgränsning

Studien kommer att fokusera på Travis Hirschis sociala band teori och ett av hans grundelement, anknytning. De resterande grundelement kommer att förklaras på en övergripande nivå och uppsatsen kommer att ha åldersintervallet 12 till 15 år. Anledningen till att åldersintervallet kommer vara mellan 12 till 15 år är för att studiens material utgår ifrån *International self-reported delinquency study 2* (ISR2). Studien är således åldersspecifik och syftar inte till att förklara sambanden för alla åldrar.

Ursprungsmaterialet från ISR2 innefattar 68507 respondenter, eftersom tiden är begränsad kommer materialet att skalas ner och endast omfatta cirka 7000 respondenter. Detta kommer även innebära att brottsligheten kommer att avgränsas till stöld. Studien har inte i syfte att förklara sambandet mellan nivå av anknytning och all brottslighet, utan endast till stöld. I studien kommer både begreppen ungdom och tonåring att användas.

Då framtagandet av kausalitet är svårt i studier som använder sig av en tvärsnittsdesign kommer studien inte att förklara eventuella möjliga könsskillnader utan endast redovisa om det finns könsskillnader gällande ungdomsbrottsligt och inom anknytning till familj och skola (Bryman 2011).

TEORI

I detta avsnitt kommer Travis Hirschis sociala band teorin att redogöras. Denna teori är en relevant kriminologisk teori som möjligtvis skulle kunna förklara vad som får tonåringar till att hamna i ungdomsbrottslighet. Studiens huvudfokus kommer däremot att endast fokusera på ett av Travis Hirschis fyra grundelement, begreppet anknytning.

Sociala band teorin

Året 1969 grundade Travis Hirschi sociala bandteorin (Hirschi 1969). Samma år som Travis Hirschi grundade sociala bandteorin publicerade han sin bok *Causes of delinquency* (a.a.). Hirschi (2002) förklarar att sociala bandteorin ingår i kontrollteorin och att kontrollteorins huvudsyfte är att alla människor är benägna till att begå brott om det inte finns något som kontrollerar deras benägenhet (a.a.).

Emelie Durkheim hade i sin teori om socialdesorganisation utgångspunkten att människor som är socialt integrerade och har starka sociala band till samhällets regler och normer kommer inte att begå brott (a.a.). Samma utgångspunkt har Travis Hirschi i sin teori om sociala band (a.a.).

Enligt Hirschi (2002) finns det fyra element som gör att en människa inte kommer att avvika från det konventionella samhället. Dessa fyra element är anknytning, åtagande, delaktighet och övertygelse (a.a.).

När en människa integreras med andra människor skapas det sociala band och anknytning till andra (Hirschi 2002). Denna anknytning kan till exempelvis vara familj, vänner eller skola (a.a.). Enligt Hirschi (2002) är anknytning mycket viktigt då en stark anknytning gör att människa anpassar sig till samhällets normer. Genom att anpassa sig till det konventionella samhället kommer individen att nå framgång i livet på ett icke olagligt sätt (a.a.).

Hirschi (2002) menar att individer med svag anknytning till samhällets normer och människor har inget att förlora på om de begår brott, eftersom de exempelvis inte har en familj att göra besviken (a.a.). Hirschi (2002) förklarar att åtagande är som en förpliktelse individen har gentemot samhället. Förpliktelse rör bland annat jobb eller utbildning, som värdesätts högt (a.a.). Genom brottsliga handlingar kan dessa förpliktelser rubbas och skapa ett dåligt rykte (a.a.). För att undvika negativa rykten väljer individen att avstå från kriminella handlingar (a.a.).

Hirschi (2002) diskuterar även elementet delaktighet. Delaktighet innebär individens engagemang i samhället (a.a.). Engagemanget kan handla om idrottsengagemang eller någon annan typ av fritidsaktivitet (a.a.). Genom engagemang i olika aktiviteter skapas rutiner i vardagen för individen. Dessa rutiner gör att det inte finns tid för brottsliga handlingar (a.a.).

Övertygelse är ett begrepp som Hirschi (2002) också diskuterar i sin teori. Hirschi (2002) menar att övertygelse handlar om individens attityd mot bland annat andra myndigheter och lagstiftning. Har individen en positiv inställning mot andra myndigheter och lagstiftningen är risken mindre till att man själv kommer begå brott (a.a.).

Anknytning till föräldrarna

Individer som utför brottsliga handlingar har inte den starka anknytningen till sina föräldrar jämfört med individer med stark anknytning till sina föräldrar (Hirschi 2002). Hirschi (2002) menar att en god anknytning till föräldrarna är en grundsten inom kontrollteorin. Vidare menar Hirschi (2002) att det finns olika förklaringar till varför banden till föräldrarna påverkar individen (a.a.). Hirschi (2002) förklarar att stark anknytning till föräldrarna motverkar det brottsliga beteendet medan en sämre anknytning kan medföra en större sannolikhet till att brott begås (a.a.).

Anknytning till föräldrarna är varierande och kan förändras över tid (Hirschi 2002). Det innebär att anknytningen består av olika aspekter där alla aspekter inte är lika avgörande för brottsligheten (a.a.). Tonåringar utsätts ständigt för olika situationer som kan leda till att brott begås och därför har tiden som tonåringar spenderar med sina föräldrar endast en liten inverkan på att de ska begå brott (a.a.).

Genom att ha engagerade föräldrar som bryr sig om barnens tillvaro kan detta påverka barnen till att inte begå brottsliga handlingar (a.a.). Hirschi (2002) förklarar att barn som har engagerade föräldrar inte vill begå brottsliga handlingar eftersom de inte vill fördärva tilltron till föräldrarna. Hirschi (2002) poängterar därför att kommunikationen mellan barn och föräldrar är viktig eftersom barnen kan exempelvis berätta om sitt mående, sina aktiviteter, vart de befinner sig om dagarna och höra föräldrarnas åsikter om barnets tillvaro. Resultatet av detta kan leda till att föräldrarna är en del av barnets sociala och psykologiska fält (a.a.).

Anknytning till skolan

Skolan är en viktig plats som har en stor inverkan över ett barn och tonåringen enligt Hirschi (2002). Hirschi (2002) menar att skolan styr en individs åtagande och delaktighet. Ju mer en individ är delaktig i sina studier desto mer har individen en positiv inställning gentemot skolan. Detta leder till goda skolresultat och prestationer vilket i sin tur leder till en negativ inställning mot brottslighet (a.a.). Har personen en negativ inställning gentemot skolan och inte är delaktig i skolan och i sina studier löper denne en större risk att engagerar sig i brottsliga aktiviteter (a.a.).

I sin teori menar Hirschi (2002) att individens attityd gentemot personer som har en form av maktposition är avgörande för individens moraliska värderingar. Saknar individen en positiv attityd mot personer som utövar kontroll kommer deras moraliska värderingar att neutraliseras (a.a.). Det innebär att individen inte bryr sig vad exempelvis läraren tycker och tänker om individen och begår därför brottsliga handlingar utan att känna något dåligt samvete (a.a.).

Sammanfattningsvis drar Hirschi (2002) slutsatsen att individer som har en positiv anknytning till skolan kan vara ett skyddsnet gentemot brottsligheten. Detta helt oberoende av individens anknytning till sina föräldrar (a.a.). Hirschi drar också slutsatsen att individer med sämre emotionella band till sina föräldrar inte gillar skolan och har en negativ attityd gentemot lärarna (a.a.).

TIDIGARE FORSKNING

Nedan följer en redovisning av tidigare forskning som berör anknytning till skola och familj samt könsskillnader i ungdomsbrottslighet och i anknytning till familj och skola.

Anknytning till skola och familj

Tidigare forskning visar att föräldrarna har ett viktigt inflytande på barnen och dess utveckling (Svensson 2004). Svensson (2004) nämner att dålig anknytning till föräldrar leder till att barnet inte har en känsla för moraliska regler. På grund av detta utvecklas det inget samvetstänk eller skam gentemot andra (a.a.). Svensson (2004) förklarar därför att detta kan leda till ett avvikande beteende hos barnet då andras åsikter inte spelar roll (a.a.).

I sin studie visade forskarna Chui och Chan (2012) att ungdomar som var aktiva och engagerade i skolan samt hade en sund och god anknytning till sina föräldrar löpte mindre risk att hamna i ungdomsbrottslighet (a.a.). Chui och Chan (2012) antydde därför att skolan kan ses som en skyddsfaktor gentemot ungdomsbrottsligheten.

Studien belyste också och bekräftade att ungdomar med dålig anknytning och engagemang till skolan samt hade svaga band till sina föräldrar löpte större risk till att hamna i ungdomsbrottslighet och begå brott (a.a.). Även ungdomarnas problem under barndomen kunde hänföras till dålig anknytning till föräldrar och skola (a.a.). Chui och Chan (2012) påpekade dock att skolan i sig inte är en skyddsfaktor utan att lärarna i skolan blir en slags skyddsfaktor. På så sätt menar Chui och Chan (2012) att risken för tonåringar att hamna i ungdomsbrottsligheten kan minska då lärarna har en påverkan på skolutvecklingen.

Eva-Lotta Nilsson gjorde en studie som följde slumpmässigt valda barn födda 1995 i Malmö (Nilsson 2017). Från 2007 fram till 2017 intervjuade hon barnen samt barnens föräldrar. Studien genomfördes också med hjälp av enkäter och utifrån detta kunde Eva-Lotta veta vad ungdomarna gjorde timme för timme under fyra dygn (a.a.).

Studiens resultat visade att kompisar som hade ett normbrytande beteende påverkade tonåringarnas konsumtion av alkohol och droger (a.a.). Studien visade också att detta negativa beteende kan föräldrarna vara ett skydd mot. Nilsson (2017) menar att föräldrarna kan ha en påverkan på vilka deras barn umgås med och förklarar att föräldrakontrollen är ännu viktigare i utsatta områden (a.a.).

Ungdomar med låg moral och dålig anknytning till sina föräldrar spendera merparten av sin tid i brottsliga och sämre miljöer (Nilsson 2017). En förklaring till detta enligt Nilsson (2017) är en bristande föräldrakontroll. Studien visade även att pojkar som växte upp med separerade föräldrar löpte en större risk att hamna i ungdomsbrottslighet och flickor med svag anknytning till båda sina föräldrar löpte en större risk att hamna i ungdomsbrottslighet (a.a.).

Nilsson (2017) menar slutligen att det är viktigt att hjälpa barn med låg moral och dålig anknytning till sina föräldrar tidigt och inte låta det gå för långt. Barn med dålig tonårsuppväxt kan leda till konsekvenser senare i livet. Nilsson (2017) poängterar därför att det är viktigt med tidiga åtgärder gentemot tonåringar som besväras av beteendestörningar (a.a.).

Två forskare från Turkiet gjorde en studie i Ankara om ungdomsbrottsligheten (Özbay & Özcan 2006). Respondenterna i studien gick i gymnasiet och totalt samlades data in från 1710 gymnasieskolor i Ankara (a.a.). Utgångspunkten i deras studie var Travis Hirschis sociala band teori och resultatet visade att god anknytning till föräldrar, lärare och en positiv inställning till skolan samt engagemang visade sig ha ett bra inflytande på tonåringen (a.a.).

Därmed finner denna studie stöd i Travis Hirschis sociala band teori, att en stark anknytning till bland annat familjen leder till en lägre risk att hamna i ungdomsbrottslighet (Hirschi, 2002; Özbay & Özcan, 2006).

Özbay och Özcan (2006) bekräftade även att stark anknytning till det traditionella samhället minskar risken till ett kriminellt beteende eftersom individerna tar till sig de rådande normerna i samhället och engagerar sig i vanliga aktiviteter som ses som konventionella. Detta i sin tur leder till att sannolikheten för brottslighet blir mindre (a.a.).

Booth et al (2008) förklarade att ett risktagande beteende berodde bland annat på det rådande klimatet i skolan och dess svaga anknytning till skolan. I deras studie, som genomfördes på Patriot High School hade studenterna redan en stark relation till sina föräldrar och därför menade forskarna att skolan var en orsakande faktor till ungdomsbrottsligheten (a.a.).

Studien visade även att flickor som var aktiva inom sport minskade risken för brottslighet samt pojkar som var engagerade i samhället eller skolan var risken för ungdomsbrottslighet mindre (Booth et al, 2008).

Könsskillnader inom ungdomsbrottslighet samt anknytning

Ett annat perspektiv som forskarna också belyst och studerat är om det finns könsskillnader när det kommer till ungdomsbrott. Svensson (2004) förklarar att pojkars brottslighet är betydligt högre än flickors, samtidigt menar Svensson (2004) att flickors anknytning är betydligt starkare till föräldrarna, att flickorna är mer kontrollerade samt känner mer skam än vad pojkarna gör. Svensson (2004) lyfter också fram att flickor berättar mer för sina föräldrar än vad pojkarna gör samt att föräldrarna är mer oroliga för flickor än för pojkar. Flickor som har sämre anknytning till sina föräldrar känner mindre skam (a.a.). För pojkar visar studien att både skamkänslan och anknytning till familjen har en koppling till brottslighet (a.a.).

Svensson (2004) fann också betydande könsskillnader för de flesta variabler som undersöktes. Däremot visade sig snatteri vara det mest rapporterade brottsliga beteende för både flickor och pojkar (a.a.). Den största skillnaden mellan flickor och pojkar var övergreppsbrott (a.a.).

Även om studien fann betydande könsskillnader förklarar Svensson (2004) att flickor och pojkar begår samma typ av brott. Däremot är det pojkar som begår fler brott än vad flickor gör (a.a.). Brott som grova stöldbrott och våldsbrott begås av pojkar (a.a.). Stöldbrott som är mer vanligt att begå som exempelvis stöld i butik finns det dock ingen stor könsskillnad på. Brott som exempelvis narkotikabrott finns det heller ingen större könsskillnad på (a.a.).

Sammanfattningsvis visar Svenssons studie att flickors lägre brottsbenägenhet beror på att de har en starkare anknytning samt är mer kontrollerade av sina föräldrar (Svensson 2004). Studien visar även att flickor tenderar att vara mer lättpåverkade av andras åsikter och avstår därför för att begå brott (a.a.). Eftersom flickors band till föräldrarna är starkare avstår dem från brottsliga handlingar i syfte att inte göra föräldrarna besvikna (a.a.).

En annan studie som också fann könsskillnader när det kommer till ungdomsbrottsligheten är Karen Heimers studie från 1996. Flickor är mindre brottsbenägna än pojkar eftersom föräldrakontrollen är större gentemot flickor än mot pojkar och för att flickor har ett större känslomässigt band till sina föräldrar än vad pojkarna har (Heimer 1996).

Varför killar är överrepresenterade finns det inget exakt svar på. Orsaksfaktorerna kan vara att samhället är uppbyggt av olika slags sociala normer där man i tidig barndom socialiseras in i ett visst beteende och tillskrivs olika normer automatiskt (Himmelstrand 2009).

Engdahl (2009) menar på att en individ kopplar sin sociala identitet till vad som är *kvinnligt* samt *manligt* och att i själva uppfostran lär man sig normer. Att som flicka ska beteendet vara på ett visst sätt. Beteendet kan innefatta att inte svära eller att klä sig på ett specifikt sätt (a.a.). Detta beteende följs genom hela barndomen och speglas sedan under olika faser i livet (a.a.).

Hirschi (2002) menade att de sociala banden är faktorn till flickornas lägre benägenhet till att begå brott och framför allt att de sociala banden var starkare till föräldrarna.

Bartol (1998) menar däremot att varken den biologiska eller den genetiska faktorn är orsaken till kriminalitet mellan könen. Bartol (1998) förklarar att det är socialisationen som är orsaken och nämner att flickorna lär sig att inte vara aggressiva medan pojkarna inspireras att vara det. I studien framgår det att båda könen har samma förutsättning för aggressivitet men att det är det psykosociala samt kulturella faktorerna som är den avgörande faktorn (a.a.).

Kvinnornas kognitiva scheman har en tendens att utvecklas tidigare i livet än hos männen (Bennet & Farrington 2004). Med anledning av detta menar Bennet och Farrington (2004) att kvinnor har en större förmåga att utveckla empati på ett annat sätt än vad männen har. Detta medför också att kvinnorna kan sätta sig in i individers tankesätt på ett helt annat sätt än vad männen kan (a.a.). Bennet och Farrington (2004) menar dock att en kognitiv förmåga som är sämre än någon annans inte är en anledning till individ blir kriminell. Den kognitiva förmågan kan däremot vara en skyddsfaktor gentemot kriminaliteten och vilka beslut en individ tar (a.a.).

METOD

Uppsatsens material består av data från studien International self-reported delinquency study 2 (ISR2). Material bestod av självrapporterade frågor som har besvarats genom enkäter. För att besvara studiens syfte samt kunna tillämpa materialet från ISR2 har sekundäranalys applicerats i studien. Materialet valdes eftersom det var en stor mängd respondenter som ingick i studien samt att enkätfrågorna berörde studiens syfte.

ISR2 utgick utifrån en kvantitativ ansats (Enzman et al. 2015). Kvantitativ forskning belyser kvantifiering av det insamlade materialet och analysen av data (Bryman 2011). ISR2:s syfte var att undersöka ungdomsbrottsligheten mellan åldrarna 12 till 15 år. Frågornas innehåll berörde olika fall, bland annat familj, umgängeskrets och skolan (Enzman et al. 2015).

ISR2 har använt sig av tvärsnittsdesign vilket innebär att data samlas in från mer än ett enda fall vid en specifik tidpunkt (Enzman et al. 2015; Bryman 2011). Syftet med tvärsnittsdesign är att få fram kvantitativ eller kvantifierbar data med en koppling till två eller fler variabler. Dessa variabler granskas för att sedan finna ett mönster när det gäller olika slags samband (Bryman, 2011).

Inom forskning föreligger det alltid en risk för bortfall vid en enkätundersökning (Bryman 2011). Risk för bortfall leder till fel och att skevheten ökar (a.a.). ISRD 2 hade en svarsfrekvens mellan 65 till 70 procent (Enzman et al 2015). Att ha en svarsfrekvens mellan 60 till 70 procent är acceptabelt och genom att utforma ett bra introduktionsbrev med ett tydligt syfte gällande undersökningen och varför det är viktigt att svara på enkäten kan bortfallet minska (Bryman 2011).

Material och urval

Mellan år 2005 och 2007 utfördes den första stora internationella studien om tonåringars brottslighet. Det var en studie som innefattade 31 olika länder, Cypern, USA, Aruba, Portugal, Island, Ryssland, Armenien, Nederländerna, Sverige, Österrike, Bosnien-Hercegovina, Irland, Polen, Slovenien, Frankrike, Lettland, Ungern, Schweiz, Spanien, Kanada, Venezuela, Tjeckien, Belgien, Norge, Finland, Danmark, Italien, Nederländska Antillerna, Surinam, Tyskland och Estland (Enzman et al.2015).

Ursprungsdata omfattar svar från 68507 respondenter (Enzman et al. 2015). Eftersom tiden för att skriva uppsatsen är begränsad och för att få ett mer hanterbart urval har datamaterialet skalats ner till att omfatta cirka 7000 respondenter. Detta skedde genom slumpmässigt urval vilket innebär att alla i ursprungsdata har lika stor möjlighet att komma med i urvalet (Bryman 2011;Trost 2007).

För att studiens syfte ska kunna besvaras, om anknytning till familj och skola påverkar ungdomsbrottslighet samt om det finns könsskillnader i ungdomsbrottslighet och i anknytningen till familj och skola, har 9 av 67 relevanta frågor valts ut som är kopplade till studiens syfte. Frågorna som har valts ut är följande:

1. *Did you ever steal something from a shop or a department store?*
2. *Are you living with your mother and father?*
3. *How often do you and your parents (or the adults you live with) do something together, such as going to the movies, going for a walk or hike, visiting relatives, attending a sporting event and things like that?*
4. *Do your parents (or the adults you live with) usually know who you are with when you go out?*
5. *Do you like school?*
6. *Did you ever stay away from school for at least a whole day without legitimate excuse in the last 12 months?*
7. *Teachers do notice when im doing well and let me know*
8. *Are there other activities in school besides lessons (sports, music, theatre, disco's?).*
9. *Are you male or female?*

För att det ska vara lättare för läsaren att utläsa kommande resultattabeller har frågorna samt svarsalternativen, både ursprungsalternativen och de nya alternativen översatts till svenska. Dessutom har svarsalternativen för de nio frågorna kodats om (se bilaga 3).

Vid omkodning av variabler får variablerna en ny kategoriindelning (Djurfeldt & Stjärnhagen 2010). De nio valda frågorna fick alla koder om genom *recode into different variables* i SPSS. Genom detta kommer omkodningen placeras i en ny variabel och ursprungsvariabel bevaras orörd (a.a.). Att slå ihop variabelvärdena kommer förenkla framställningen i själva analysprocessen (a.a.). Enligt Djurfeldt och Stjärnhagen (2010) är det viktigt att minimera antal variabelvärden genom att sammansätta olika värden. Anledningen till att sammansätta olika värden är för att öka förståelsen och överskådligheten bland läsarna (a.a.). För att exkludera irrelevanta variabler har *system missing* applicerats vid omkodningen. När *system missing* appliceras på en variabel innebär det att variabeln inte har något värde och räknas därför inte med i analyserna (a.a.).

Sekundäranalys

För att möjliggöra denna studie användes sekundäranalys. Sekundäranalys är den metod som är bäst lämpad när tid och ekonomiska resurser är en bristvara. Eftersom ISRD 2 redan är utförd används sekundäranalys. Sekundäranalys innebär att redan tillgänglig data återanvänds (Bryman 2011).

För att skapa sig en bild av materialet har univariat analys tillämpats. Vid en univariat analys analyseras en variabel åt gången för att därefter tillämpa bivariat analys, det vill säga att man analyserar två variabler samtidigt (Bryman 2011). Genom bivariata analysen är det möjligt att få fram om den ena variabeln har en påverkan på den andra variabeln (a.a.). Variablerna har förts in i statistikprogrammet SPSS och i SPSS har det varit möjligt att genomföra en uni- och bivariat analys. Därefter gjordes det en korrelationstabell i SPSS. Enligt Bryman (2011) är den metoden bäst att använda när analys av samband ska ske, det vill säga studera relationen mellan två variabler. I en korrelationstabell användes också procentsiffror eftersom det blir lättare att tolka tabellen (a.a.).

För att ge en indikation om tillförlitlighet eller hur säkert ett resultat är kommer chi-två test att göras (Bryman 2011). Chi-två visar den statistiska signifikansen samt hur generaliserbart ett resultat är. Om resultatet är statistiskt signifikant betecknas det med $p < 0,05$ (a.a.). Bokstaven p står för sannolikhet och värdet för p ska vara lika med och helst vara lägre än 0,05 för att sambandet ska tolkas som statistiskt signifikant (Djurfeldt & Stjärnhagen 2010; Bryman 2011).

Reliabilitet och validitet

Inom forskningen uppger Bryman (2011) att validiteten är väsentlig. Utgångspunkten i validiteten är att mäta det som ens studie avser att mäta (Bryman 2011; Trost 2007). I detta fall, avser studien att mäta om ungdomars anknytning till skola familj påverkar ungdomsbrottslighet utifrån sociala bandteorin samt om det föreligger könsskillnader i ungdomsbrottslighet och anknytning till skola och familj.

Bryman (2011) och Trost (2007) lyfter även upp begreppet reliabilitet. Utgångspunkten i reliabiliteten handlar om tillförlitligheten, det vill säga, om en undersökning blir densamma om den skulle undersökas på nytt och visa samma resultat (a.a.).

ETISK REFLEKTION

Data som har använts i den här studien är fri för användning i forskningssyfte och finns tillgänglig för alla på nätet (Enzman et al. 2015). Innan den här studien påbörjades lästes användarvillkoren för international self-reported delinquency study 2 (ISR2) och som har följts.

Eftersom data för international self-reported delinquency study 2 (ISR2) ligger ute fritt för användning är alla de fyra etiska kraven uppfyllda och därför behövs ingen etiskförfrågan göras i den här studien.

De fyra etiska huvudkraven som berörs är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002).

Genom att informera respondenterna syftet med forskningen samt respondentens rättigheter uppfylls informationskravet (se bilaga 1) (Vetenskapsrådet 2002).

Eftersom respondenterna var mellan 12 till 15 år behövdes det ett samtyckeskrav från förälder/vårdnadshavare (a.a.). Eftersom studien redan är genomförd har samtyckeskravet uppfyllts. Då materialet inte innehåller några känsliga personuppgifter uppfylls konfidentialitetskravet (a.a.). Det sista huvudkravet belyser nyttjandekravet vilket innebär att personliga uppgifter inte får användas för icke vetenskapliga syfte (a.a.). Eftersom studien har ett vetenskapligt syfte anses nyttjandekravet uppfyllt.

Forskare förväntas att arbeta på ett respektabelt och ärligt sätt gentemot deltagarna och dess integritet (Denscombe 2009). Deras rättigheter och värdighet ska respekteras av forskarna för att inte få deltagarna i forskningsprojektet att bli lidande eller ta skada (a.a.). Detta gäller vid publicering av de insamlade data som sker i analysprocessen (a.a.).

Forskningsprincipen härstammar av moraliska skäl, och dess syfte är att skydda de människor som deltar mot forskare som kan bli ivriga och frestade att använda all medel de kan ta till för att kunskapen inom ett ämne ska öka (Denscombe 2009). Det innebär att principen bygger på att forskarna inte har en privilegierad position i samhället som ger dem rätten att fullfölja sitt intresse på deltagarnas bekostnad (a.a.).

Det är viktigt att inte förhålla sig till vetenskaplig oredlighet vid uppsatsskrivande (Forsman 1994). Vetenskaplig oredlighet innebär att man inte får fabricera, förfalska och plagiera sina resultat (a.a.). Forsman (1994) diskuterar även de möjliga orsakerna till vetenskaplig oredlighet. Forsman (1994) delar in dessa i två kategorier, personliga egenskaper och de organisatoriska faktorerna.

Enligt Forsman (1994) menar hon att de personliga egenskaperna kan bero på att en forskare vill uppnå en framgångsrik karriär och därför överdriver sina forskningsresultat som blir snedvridna. De organisatoriska orsakerna menar Forsman (1994) kan bland annat bero på den bristande anställningstryggheten.

RESULTAT

I resultatavsnittet kommer analysen från den univariata analysen samt bivariata analysen att presenteras.

Univariat analys

Tabell 1. Är du pojke eller flicka?

Flicka	50,5%
Pojke	49,3%
Inget svar	0,2%

Urvalet (se tabell 1) av enkäten visade att 50,5 procent var flickor, 49,3 procent var pojkar och 0,2 procent uppgav inget svar.

Tabell 2. Bor du med din mamma och pappa?

Bor med mamma och pappa	78,8%
Bor inte med mamma och pappa	21,0%
Inget svar	0,2 %

I tabell 2 uppgav 78,8 procent av respondenterna att de bor med både mamma och pappa. 21 procent svarade att de inte bor med mamma och pappa medan 0,2 procent uppgav inget svar.

Tabell 3. Hur ofta umgås du med dina föräldrar?

Umgås ofta med föräldrarna	6,8 %
Umgås ibland med föräldrarna	32,4%
Umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna	59,8 %

Svaren som respondenterna gav gällande hur ofta de umgås med sina föräldrar uppgav 6,8 procent att dem umgås ofta med föräldrarna. 32,4 procent uppgav att de umgås ibland med sina föräldrar och 59,8 procent svarade att de sällan eller nästan aldrig umgås med föräldrarna (se tabell 3).

Tabell 4. Vet dina föräldrar vilka du umgås med när du går ut?

Ja	55,3 %
Ibland	34,3 %
Nej	5,1 %

På frågan om föräldrarna vet vilka respondenterna umgås med svarade 55,3 procent att deras föräldrar vet vilka de umgås med, 34,3 procent angav att de ibland vet medan 5,1 procent angav att deras föräldrar inte vet vilka de umgås med (se tabell 4).

Tabell 5. Gillar du skolan?

Jag gillar skolan	16,3 %
Jag gillar inte skolan	11,5 %
Varken eller	71,3 %

Vid frågan om respondenterna gillar skolan eller inte, (se tabell 5) svarade 16,3 procent att de gillar skolan. Respondenterna som inte gillar skolan är 11,5 procent medan 71,3 procent svarade att de varken eller gillar skolan.

Tabell 6. Har du skolkat minst en hel dag de 12 senaste månaderna?

Ja	28,9%
Nej	70,5%

På frågan om respondenterna har skolkat svarade 28,9 procent att de har skolkat medan 70,5 procent svarade att de inte har (se tabell 6).

Tabell 7. Läraren uppmärksammar mig när jag gör bra ifrån i skolan och låter mig veta detta.

Ja	75,4%
Nej	22,7%

75,4 procent uppgav att läraren uppmärksammar dem när de gör bra ifrån sig i skolan och att de får veta detta. 22,7 procent uppgav att de inte blir uppmärksammade av läraren när de gör bra ifrån sig i skolan (se tabell 7).

Tabell 8. Har din skola andra aktiviteter än enbart lektioner?

Ja	71,9 %
Nej	26,0%

Om skolan har andra aktiviteter än enbart skollektioner svarade 71,9 procent av respondenterna att skolan har andra aktiviteter. Respondenter som uppgav att deras skola inte har andra aktiviteter var 26,0 procent (se tabell 8).

Tabell 9. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus?

Har inte stulit	91,7%
Har stulit	5,0%

Frågan om respondenterna har stulit något från en butik eller ett varuhus svarade 91,7 procent av respondenterna att de inte har stulit medan 5,0 procent svarade att de har stulit (se tabell 9).

Bivariatanalys - skol- och familjeanknytningens påverkan på ungdomsbrottslighet

Tabell 10. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus beroende på boendeform?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	4122		200		4322
Bor med mamma och pappa		95,4%		4,6%		100%
	Antal	1049		80		1129
Bor inte med mamma och pappa		92,9%		7,1%		100%
Total		5171		280		5451

$r=0,045, p < 0,05$

95,4 procent som bor med mamma och pappa har uppgett att de inte har stulit medan 4,6 procent som bor med mamma och pappa har uppgett att de har stulit. De som inte bor med mamma och pappa har 92,9 procent uppgett att de inte har stulit medan 7,1 procent uppgett att de har stulit. Av tabellen går det att utläsa att det finns ett svagt samband ($r=0,045$) beroende på boendeformen och om man någonsin har stulit något från en butik eller ett varuhus. Tabellen visar också att det är statistiskt signifikant (se tabell 10).

Tabell 11. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus beroende på umgänget med föräldrarna?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	317		36		353
Umgås ofta med föräldrarna		89,8%		10,2%		100%
	Antal	1664		114		1778
Umgås ibland med föräldrarna		93,6%		6,4%		100%
	Antal	3144		129		3273
Umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna		96,1%		3,9%		100%
Total		5125		279		5404

$r=0,079$, $p < 0,05$

Av tabell 11 går det att utläsa att 89,8 procent som uppgav att de umgås ofta med föräldrarna har inte stulit från en butik eller ett varuhus. Vidare framgår det att 10,2 procent som har uppgett att de umgås ofta med föräldrarna har stulit. 93,6 procent som har svarat att de umgås ibland med föräldrarna har inte stulit. och 6,4 procent som uppgett att de umgås ibland med föräldrarna har uppgett att de har stulit. Tabellen visar också att 96,1 procent som umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna har uppgett att de inte har stulit och 3,9 som umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna har uppgett att de har stulit. Tabellen visar att det finns ett svagt samband ($r=0,079$) mellan umgänget med föräldrarna och om man någonsin har stulit, det vill säga, att umgänget med föräldrarna faktiskt har en liten inverkan på om man har stulit i en butik eller ett varuhus. Vidare visar resultatet att det är statistiskt signifikant.

Tabell 12. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus och vet dina föräldrar vilka du umgås med?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	2955		84		3039
Ja		97,2%		2,8%		100%
	Antal	1701		153		1854
Ibland		91,7%		8,3%		100%
	Antal	236		36		272
Nej		86,8%		13,2%		100%
Total		4892		273		5165

$r=0,143, p < 0,05$

De som har svarat att deras föräldrar vet vilka de umgås med har 97,2 procent. 2,8% procent som har svarat att deras föräldrar vet vilka de umgås med har stulit. Respondenter vars föräldrar ibland vet vilka de umgås med har 91,7 procent svarat att de inte har stulit medan 8,3 procent som har uppgett att de deras föräldrar ibland vet vilka de umgås med, har stulit. Respondenterna som har svarat att deras föräldrar inte vet vilka de umgås med är det 86,8 procent som har uppgett att de inte har stulit. Däremot är det 13,2 procent som har uppgett att deras föräldrar inte vet vilka de umgås med har stulit (se tabell 12). Resultatet visar att det är statistiskt signifikant och att det finns ett samband ($r=0,143$) om föräldrarna vet vilka man umgås med och om man har stulit från en butik eller i ett varuhus. Har föräldrarna vetskapen om umgänget är risken lägre att man inte har stulit.

Tabell 13. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus beroende på om läraren uppmärksammar dig när du gör bra ifrån dig i skolan och låter dig veta detta?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	3951		192		4143
Ja		95,4%		4,6%		100%
	Antal	1151		86		1237
Nej		93%		7%		100%
Total		5102		278		5380

$r=0,044, p < 0,05$

95,4 procent av respondenterna som har svarat att läraren uppmärksammar en när man gör bra ifrån sig har uppgett att de inte har stulit. 4,6 procent som har uppgett att läraren uppmärksammar en om man gör bra ifrån sig har stulit. 93 procent av respondenterna som har svarat *nej*, har inte stulit, medan 7 procent som har svarat *nej* har stulit (se tabell 13). Det finns ett svagt samband ($r=0,044$) beroende på om läraren uppmärksammar att man gör bra ifrån sig och stöld i butik eller ett varuhus.

Blir man mer uppmärksam på risken till stöld från en butik eller ett varuhus lägre. Vidare visar resultatet att det är statistiskt signifikant.

Tabell 14. Stulit från butik eller varuhus beroende på om du har skolkat minst en hel dag senast 12 månaderna?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	1406		147		1553
Ja		90,5%		9,5%		100%
	Antal	3750		133		3883
Nej		96,6%		3,4%		100%
Total		5156		280		5436

$r=0,123, p < 0,05$

Av de respondenter som har svarat att de inte har skolkat är det 96,6 procent som har svarat att de inte har stulit medan de som har uppgett att de har skolkat är det 90,5 procent som har svarat att de inte har stulit. 9,5 procent som uppgett att de har skolkat har stulit medan 3,4 procent som har svarat att de inte har skolkat har stulit (se tabell 14). R-värdet visar att det finns ett samband ($r=0,123$) om man har stulit från en butik eller ett varuhus och om man har skolkat, det innebär att har man skolkat är risken högre att man har stulit från en butik eller ett varuhus. Vidare visar tabellen att det är statistiskt signifikant.

Tabell 15. Har du någonsin stulit från en butik eller ett varuhus beroende på om du gillar skolan?

		Har inte stulit		Har stulit		Total
	Antal	877		18		895
Jag gillar skolan		98 %		2%		100%
	Antal	531		74		605
Jag gillar inte skolan		87,8%		12,2%		
	Antal	3733		187		3920
Varken eller		95,2%		4,8%		100%
Total		5141		279		5420

$r=0,123, p < 0,05$

98 procent av de som uppgett att de gillar skolan uppger att de inte har stulit. 2 procent som har svarat att de har gillar skolan har stulit. De som inte gillar skolan är det 87,8 procent som uppgett att de inte har stulit medan 12,2 procent som inte gillar skolan har stulit.

De som varken eller gillar skolan har 95,2 procent uppgett att de inte har stulit medan 4,8 procent svarat att de har stulit (se tabell 15). Resultatet visar att det finns ett samband ($r=0,123$) mellan variablerna och att det är statistiskt signifikant. Finns det en positiv inställning till skolan, det vill säga, om man gillar skolan, är chansen till stöld i en butik eller ett varuhus lägre.

Bivariatanalys – könsskillnad kopplat till ungdomsbrottslighet

Tabell 16. Har du någonsin stulit något från en butik eller ett varuhus?

		Flicka	Pojke	Total
	Antal	2654	2506	5160
Har inte stulit		51,4%	48,6%	100%
	Antal	133	147	280
Har stulit		47,5%	52,5%	100%
Total		2787	2653	5440

$r=0,017, p>0,05$

51,4 procent som har uppgett att de inte har stulit från en butik eller ett varuhus är flickor medan 47,5 procent som har uppgett att de har stulit från en butik eller ett varuhus är flickor. 48,6% som har svarat de inte har stulit från en butik eller ett varuhus är pojkar och 52,5 procent som har svarat att de har stulit från butik eller ett varuhus är pojkar. Resultatet visar att det inte är statistiskt signifikant däremot visar r-värdet (0,017) att det finns ett väldigt svagt samband beroende på kön och om man har stulit från en butik eller ett varuhus. Tabellen visar att pojkar i en viss utsträckning tenderar att stjäla mer från en butik eller ett varuhus än flickorna (se tabell 16).

Bivariatanalys – Könsskillnad kopplat till familjeanknytning och skolan

Tabell 17. Vet dina föräldrar vem du umgås med?

		Flicka	Pojke	Total
	Antal	1729	1384	3113
Ja		55,5%	44,5%	100%
	Antal	858	1070	1928
Ibland		44,5%	55,5%	100%
	Antal	110	177	287
Nej		38,3%	61,7%	100%
Total		2697	2631	5328

$r=0,120, p < 0,05$

Tabell 17 visar att de som har svarat *ja* på frågan om föräldrarna vet vilka man umgås med är det 55,5 procent flickor och 44,5 procent pojkar. De som har uppgett att föräldrarna *ibland* vet vem man umgås med är 44,5 procent flickor och 55,5 procent pojkar. De som har svarat *nej* på frågan om föräldrarna vet vilka de umgås med är de det 38,3 procent flickor och 61,7 procent pojkar. Resultatet visar att det finns ett samband ($r=0,120$) mellan kön och föräldrarnas kännedom om respondenternas umgänge, det vill säga att flickor i större utsträckning tenderar att berätta vilka de umgås med mer än vad pojkarna gör. Vidare visar tabellen att den är statistisk signifikant.

Tabell 18. Hur ofta umgås du med dina föräldrar?

		Flicka	Pojke	Total
	Antal	187	197	384
Umgås ofta med föräldrarna		48,7%	51,3%	100%
	Antal	898	925	1823
Umgås ibland med föräldrarna		49,3%	50,7%	100%
	Antal	1737	1630	3367
Umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna		51,6%	48,4%	100%
Total		2822	2752	5574

$r=0,024$, $p>0,05$

Av tabell 18 går det att utläsa att 48,7 procent som uppgav att de umgås ofta med föräldrarna är flickor medan 51,3 procent är pojkar. Av de som svarat att de umgås ibland står flickorna för 49,3 procent medan 50,7 procent är pojkar. 48,4 procent som uppgav att de umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrarna är pojkar medan 51,6 procent som har uppgett att de sällan eller nästan aldrig umgås med föräldrarna är flickor. Resultatet visar att det inte är statistisk signifikant men det finns ett väldigt svagt samband (0,024) mellan umgänget med föräldrarna och kön. Tabellen visar att pojkar tenderar att umgås lite mer med föräldrarna än vad flickorna gör.

Tabell 19. Gillar du skolan?

		Flicka		Pojke		Total
	Antal	519		398		917
Jag gillar skolan		56,6%		43,4%		100%
	Antal	237		411		648
Jag gillar inte skolan		36,6%		63,4%		100%
	Antal	2068		1942		4010
Varken eller		51,6%		48,4%		100%
Total		2824		2751		5575

$r=0,109, p < 0,05$

56,6 procent som har svarat att de gillar skolan är flickor och 43,4 procent som har svarat att de gillar skolan är pojkar. 36,6 procent som har svarat att de inte gillar skolan är flickor medan 63,4 procent som inte gillar skolan är pojkar. 51,6 procent som uppgav att de varken eller gillar skolan är flickor och 48,4 som uppgav att de varken eller gillar skolan är pojkar (se tabell 19). Det finns samband ($r=0,109$) mellan kön och om man gillar skolan, tabellen visar att flickor gillar skolan mer än vad pojkarna gör. Vidare visar resultatet att det är statistiskt signifikant.

Tabell 20. Har du skolkat minst en hel dag de 12 senaste månaderna?

		Flicka		Pojke		Total
	Antal	781		843		1624
Ja		48,1%		51,9%		100%
	Antal	2056		1911		3967
Nej		51,8%		48,2%		100%
Total		2837		2754		5591

$r=0,034, p < 0,05$

Tabell 20 visar resultatet för om respondenterna har skolkat. 48,1 procent som har uppgett att de har skolkat är flickor medan 51,9 procent som har uppgett att de har skolkat är pojkar. 51,8 procent som har uppgett att de inte har skolkat är flickor medan 48,2 procent som har uppgett att de inte har skolkat är pojkar. Det finns ett svagt samband ($r=0,034$) mellan kön och om man har skolkat minst en hel dag de senaste 12 månaderna. Resultatet visar att pojkar tenderar att skolka mer än flickorna. Tabellen visar att det är statistiskt signifikant.

Tabell 21. Läraren uppmärksammar mig när jag gör bra ifrån i skolan och låter mig veta detta.

		Flicka		Pojke		Total
	Antal	2161		2082		4243
Ja		50,9%		49,1%		100%
	Antal	640		640		1280
Nej		50%		50%		100%
Total		2801		2722		5523

$r=0,008$, $p>0,05$

50,9 procent som uppgav att läraren uppmärksammar när man gör bra ifrån sig i skolan är flickor medan 49,1 procent som uppgav att läraren uppmärksammar när man gör bra ifrån sig i skolan är pojkar. 50 procent som uppgav att läraren inte uppmärksammar när man gör bra ifrån sig i skolan är flickor och pojkar (se tabell 21). Tabellen visar att sambandet är väsentligen svagt ($r=0,008$), det går att utläsa att flickorna uppmärksammas mer än pojkarna men det är en minimal skillnad. Vidare visar resultatet att det inte är statistik signifikant.

DISKUSSION

Resultatdiskussion

Studiens resultat visar att det finns ett positivt samband mellan anknytning till skola och familj kopplat till ungdomsbrottslighet. Även om sambanden i studien visade sig vara svaga bekräftar studien att sämre anknytning till skola och familj resulterar i ökad risk till att begå brott medan god och sund anknytning till skolan och familjen visar motsatsen. Resultatet från studien bekräftar därmed Hirschis teori om sociala band, att ju starkare anknytning det finns gentemot skola och familj minskar risken för bland annat ungdomsbrottslighet (Hirschi 2002).

Studien hade också ett syfte att belysa om det förelåg könsskillnader bland tonåringars brottslighet samt om det förelåg könsskillnader i anknytningen till skola och familj.

Till en viss del bekräftar studiens resultat att det föreligger könsskillnader i anknytning till familj och skola. Även här var sambandet mellan variablerna svaga men tillräckliga för att påvisa ett positivt samband. Resultatet har visat att flickor i större utsträckning uppger till sina föräldrar vem dem umgås med. Dessutom finns det även könsskillnader i hur ofta man umgås med sina föräldrar och om man gillar skolan. Pojkarna uppger att de umgås mer med sina föräldrar medan flickorna uppger att de gillar skolan mer. Flickorna uppger också att de blir mer uppmärksammade av lärarna än vad pojkarna blir. Gällande frågan om läraren uppmärksammar respondenten om det går bra i skolan fann studien knappt något samband. Variablerna visade sig inte vara signifikanta, det vill säga att de inte var generaliserbara.

Tidigare forskning visar bland annat att pojkars brottslighet är högre jämfört med flickornas brottslighet och att en positiv inställning gentemot skolan har en positiv inverkan på individen (Svensson 2004; Chui & Chan 2012). Även om studien visar att det finns ett väldigt svagt samband beroende på kön och om man har stulit från en butik eller ett varuhus är resultatet inte statistiskt signifikant. Det innebär att tesen könsskillnad kopplat till ungdomsbrottslighet i studien inte är generaliserbar. En möjlig förklaring till att studiens resultat trots allt visar en liten könsskillnad när det kommer till stöld kan bero på pojkarnas inställning gentemot skolan då studiens resultat visar att de i större utsträckning uppger att de har skolkat samt att de inte tycker om att gå i skolan samt att normerna mellan pojkar och flickor skiljer sig åt i ett tidigt skede i livet (Himmelstrand 2009). Det säger sig själv när ett barn redan i uppfostran lär sig vad som kopplas till en flicka respektive till en pojke (Engdahl 2009).

Dessutom visar studien att bli uppmärksammad av en lärare har en inverkan på stöld fastän sambandet var väldigt svagt. Detta kan bekräftas av studien som Özbay och Özcan (2006) gjort, att god anknytning till exempelvis lärare har ett positivt inflytande på tonåringen.

En annan intressant iakttagelse som tåls att diskutera är om flickor verkligen har starkare känslomässiga band till sina föräldrar än vad killarna har. Tidigare forskning visar att flickor har starkare känslomässiga band till sina föräldrar än vad pojkarna har (Heimer 1996). Dock har studiens resultat visat att pojkarna tenderar att umgås mer med sina föräldrar än vad flickorna gör. Varför denna studie visar motsatsen finns det inget svar på, ett exempel kan bero på att Heimers studie är från 1996 medan den här studien är betydligt nyare.

Det har visat sig att om hushållet innefattar två föräldrar och som dessutom har kännedom om vem ens barn umgås med, har detta inverkan på om barnet har stulit eller inte. Ungdomar som bor med skilda föräldrar har visat sig ha en större chans till att begå stöld. Detta i sig kan bero på att föräldrakontrollen är starkare om man är två än en eftersom föräldrarna kan ha en starkare inflytandemässig roll i barnet och dess utveckling (Hirschi 2002; Svensson 2004; Nilsson 2017).

Föräldrarna i sig är inte den enda orsaken som fungerar som en skyddsfaktor. Skolan har visat sig vara ett viktigt element till att kunna förhindra ungdomsbrottsligheten bland ungdomarna. Om man tenderar att gilla skolan, ha en god anknytning till sina lärare samt inte skolka har detta resulterat i att man inte begår brott, i detta fall stöld. Detta visar att sociala band teorin är valid och har en bäring i sin tes, att en individs attityd mot människor som har en bärande roll i samhället fungerar som en skyddsfaktor för tonåringen och på så sätt förhindrar att tonåringen hamnar i ungdomsbrottslighet (Hirschi 2002).

Metoddiskussion

Eftersom denna uppsats utgår från redan befintliga data var sekundäranalysen en metod som lämpades bäst för studien. Det finns egentligen inget rätt eller fel i val av metod. Det som styr valet av metod är framför allt resurser i form av tid och pengar. Sekundäranalysen lämpar sig bäst eftersom att analys av befintliga data görs direkt. Urvalet är klart, man har i detta fall färdiga enkätfrågor, ingen etikprövning behöver göras utan du som forskare får själv välja ut de delar som passar din studie bäst.

Av fördelar kommer det också nackdelar. I en kvantitativ metod finns begränsningen att man inte har samma möjlighet att studera på djupet än vad som kan göras i en kvalitativ metod. Nackdelen med sekundäranalys är att författaren inte är bekant med materialet som används samt att redan utformade frågor och svar finns som analysunderlag (Bryman 2011). Detta begränsade författaren eftersom frågan som rörde ungdomsbrottslighet begränsades till stöld. Om enkäten hade utformats av författaren själv hade möjligheten funnits att göra om frågan som är mer passande för studien.

Det hade varit intressant att applicera en kvalitativ metod där exempelvis djupgående intervjuer genomfördes och där respondenterna själva fick redogöra om anknytning till skola och familj har en inverkan på ungdomsbrottsligheten samt om det föreligger könsskillnader i ungdomsbrottslighet. Detta hade eventuellt kunnat resultera i ett mer valid resultat. Däremot måste en medvetenhet finnas, att det inte är möjligt på grund av begränsning av tid och resurs i form av ekonomi och tillgänglighet. Dessutom är det svårt att åka till 31 länder som deltog och intervjuar varje respondent var för sig.

En annan upplevd utmaning var datamängden och som Bryman (2011) nämner kan datamängden oftast upplevas som komplex och omfattad vilket kan orsaka problem vid hantering av data. Detta problem frångicks dock genom att antalet respondenter skalades ner från cirka 69 000 till 6000 respondenter.

Eftersom frågorna för studien redan är utformade var det dessa som man skulle förhålla sig till. Möjligheten till att då själv utforma andra frågor som skulle passa in i studien och dess syfte fanns inte. Däremot fanns möjligheten att koda om variabler för att få studien att passa in i frågeställningen och dess syfte (Bryman 2011). Exempelvis kodades frågan om man bodde med bägge föräldrarna från elva svarsalternativ till tre svarsalternativ. Dessa svarsalternativ var att man bodde med bägge föräldrarna, bodde inte med bägge föräldrarna eller svar saknades.

En annan aspekt man bör ställa sig kritiskt till är frågans svarsalternativ. Umgås ofta med föräldrar, umgås ibland med föräldrar och umgås sällan eller nästan aldrig med föräldrar är alla svarsalternativ som kan tolkas olika beroende på vem man frågar. Att umgås ofta med föräldrar kan exempelvis betyda för någon att man träffas varje dag men tidsmässigt endast spenderar en timme om dagen.

Eftersom svaret visade att killarna umgås mer med föräldrarna bör man ha i åtanke att umgänge med föräldrarna i dagens samhälle kanske inte längre är en av de bärande skyddsfaktorer som ska se till att förhindra att ungdomarna att hamna i ungdomsbrottslighet.

Innan omkodningen fanns det exempelvis svarsalternativ om man bodde med sina styvföräldrar eller fosterföräldrar. Att dessa sedan slås ihop till endast tre svarsalternativ kan leda till missvisande svar. Vissa respondenter ser inte sina styvföräldrar som sina föräldrar och vill kanske inte svara att de bor med bägge föräldrarna. Detta kan resultera i att ett svarsalternativ kryssas i då det inte finns ett annat passande svar.

Trots att det finns andra tillvägagångsätt för att studera studiens syfte har studien trots allt uppnått sitt syfte.

SLUTSATS

Studien visar att anknytningen till skola och familj har en påverkan på ungdomens brottslighet utifrån sociala bandteorin. Studien fann också könsskillnad i anknytning till familj och skola. Däremot visade sig att könsskillnad kopplat till ungdomsbrottslighet, i detta fall stöld från en butik eller ett varuhus inte var statistisk signifikant. Även om det inte var statistiskt signifikant visade studien att pojkar i en viss utsträckning tenderar att stjäla mer från en butik eller ett varuhus. Detta indikerar att studien är vägledande, för att på så sätt kunna informera samtliga inblandade aktörer hur de ska agera för att förhindra tonåringarna till att hamna i ungdomsbrottslighet. Befintlig studie lyfter därmed fram betydelsen hur viktig familjen och skolan faktiskt är vid förhindrandet av ungdomsbrottslighet.

Rekommendationer

Som tidigare nämnt har denna studie utgått från redan befintliga data. Genom att en förnyad analys skapas leder detta till nya tolkningar (Bryman 2011). En förhoppning är att dessa nya tolkningar kommer ge nya aspekter eller infallsvinklar till forskningen i framtiden. Studien vidhåller det starka argumentet till att fortsätta forska om ungdomar och dess brottslighet samt om könsskillnaderna.

REFERENSER

- Bartol, C.R (1998). *Criminal behaviour: a psychological approach*. New Jersey: Prentice-Hall, 5th edition.
- Bennett, S. & Farrington, D.P, (2005). *Explaining gender differences in crime and violence: The importance of social cognitive skills. Agression and violent Behavior*. 10, 263–288.
- Booth, J. A, Farrell, A., & Varano, S. P (2008). *Social control, serious delinquency and risky behavior: A gendered analysis. Crime & Denlinquency*. 423–456
- Brottsförebyggande Rådet. (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet, Information och förlag.
- Brottsförebyggande Rådet. (2009). *Orsaker till brott bland unga och metoder att motverka kriminell utveckling – en kunskapsinventering*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet, Information och förlag.
- Brottsförebyggande Rådet. (2018). *Skolundersökningen om brott 2017 – om utsatthet och delaktighet i brott*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Bryman, A, (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber
- Chui, W.H., & Chan, H.C.O (2012) *An empirical investigation of social bonds and juvenile delinquency in Hong Kong. Child & Youth Care Forum.*, 371–386.
- Denscombe, M (2009) *Forskningshandboken. För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna. 2: a upplagan*. Lund: Studentlitteratur
- Djurfeldt, G. & Stjärnhagen, O (2010). *Statistisk verktygslåda 1: samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Engdah, E (2009). *Konsten att vara sig själv*. Sverige, Liber.
- Enzmann, D, Marshall, I. H, Killias, M, Junger-Tas, J, Steketee, M, Gruszczynska, B. (2015). *Juvenile Delinquency in Europe and Beyond: Results of the Second International Self-Report Delinquency Study*. New York: Springer
- Forsman, B. (1994) *Forskningsetik: en introduktion*. Lund: Studentlitteratur
- Heimer, K (1996). *Gender, interaction and delinquency: Testing a theory of differential social control. Social Psychology Quarterly*, 39–61.
- Hirschi T, (1969) *Causes of delinquency*. Berkeley, University of California Press
- Hirschi, T (2002). *Causes of delinquency*. United States of America
- Nilsson, Eva-Lotta (2017) *Föräldrars socialisering och ungdomsbrottslighet*

Polisen, (2019) *Ungdomsbrott – fakta om.* ><https://polisen.se/lagar-och-regler/lagar-och-fakta-om-brott/ungdomsbrott/>< HTML (2019-04-27)

Socialstyrelsen (2013) *Unga och brott i Sverige, underlagsrapport till Barns och ungas hälsa, vård och omsorg 2013.*

><https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2013-5-37.pdf>< PDF (2019-04-29)

Svensson, Robert (2004). *Shame as a Consequence of the Parent-child Relationship – A study of Gender Differences in Juvenile Delinquency.*, 477–504

Trost, J (2007). *Enkätboken.* Lund, Studentlitteratur

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.* Stockholm: Vetenskapsrådet

Özbay & Özcan, (2006) – *A test of Hirschi's social bonding theory, juvenile delinquency in the high schools of Ankara, Turkey.* 711–726

BILAGOR

Bilaga 1 - Informationsbrev

QUESTIONNAIRE ISRD 2

26-1-06

City-Code: □□□□□

ID-Code: □□□*□□*□*□□□□□□

Hello,

This questionnaire is about you and your friends. We are interested in getting to know more about your life, school, what you do in your free time and about the problems you might have. The questions are about your personal experience and your opinions, but you are free to answer them or not.

Of course the questionnaire is anonymous: your name is not on it, your parents or your teachers won't see your answers. The questionnaires will be analysed by the University of ...

If there are any questions you don't understand please ask the assistant who has come to your school to help you. Don't think too much about answering the questions, just answer them spontaneously.

Thank you very much for your effort

Bilaga 2 – De valda enkätfrågorna

1. Are you male or female

- (1) Male
- (2) Female

6. Are you living with your own mother and father?

- (1) Yes, I live with my own mother and father
- (2) I live part of the time with my mother and part of the time with my father
- (3) I live with my mother
- (4) I live with my father
- (5) I live with my mother and her partner/my stepfather
- (6) I live with my father and his partner/my stepmother
- (7) I live with family (such as grand parents, an aunt, brother/sister....)
- (8) I live with a foster family
- (9) I live with other people, namely _____

18. How often do you and your parents (or the adults you live with) do something together, such as going to the movies, going for a walk or hike, visiting relatives, attending a sporting event, and things like that?

- (1) More than once a week
- (2) About once a week
- (3) About once a month
- (4) A few times a year
- (5) About once a year
- (6) Almost never

20. Do your parents (or the adults you live with) usually know who you are with when you go out?

- (1) Always
- (2) Sometimes
- (3) Rarely/never
- (4) I don't go out

41. Do you usually like school?

- (1) I like it a lot
- (2) I like it fairly well
- (3) I do not like it very much
- (4) I do not like it at all

43. Did you ever stay away from school for at least a whole day without legitimate excuse in the last 12 months?

- (1) Never
- (2) 1 or 2 times
- (3) 3 or more times

45.2 Teachers do notice when I am doing well and let me know

I fully agree	I somewhat agree	I somewhat disagree	I fully disagree
(1)	(2)	(3)	(4)

45.4 There are other activities in school besides lessons (sports, music, theatre, disco's)

55. Did you ever steal something from a shop or a department store?

(1) No go to Q. 56

(2) Yes → If yes ↲

Answer all questions: 55.1-55.5

Bilaga 3 - Omkodning av svarsalternativen

Frågor	Innan omkodning (svarsalternativen)	Efter omkodning (svarsalternativen)
1. Har du någonsin stulit från en butik eller ett varuhus?	0= Nej 1= Ja 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	1=:0 Har inte stulit 2=:1 Har stulit 7 och 9 har uteslutits
2. Bor du med din mamma och pappa?	1= Bor med mamma och pappa 2= Delvis med mamma/pappa 3= Endast med mamma 4= Endast med pappa 5= Med mamma och styvpappa 6= Med pappa och styvmamma 7= Med annan familj 8= Med andra personer 97= Tvetydligt svar 99= Svar saknas	1=:1 Bor med mamma och pappa 2-8=:2 Bor inte med bägge föräldrarna 97 och 99 har uteslutits
3. Hur ofta umgås du med dina föräldrar eller de andra personerna du bor med (exempelvis, går på bio, promenerar, går på utflykter, besöker släktingar eller olika sportevenemang)?	1= Nästan aldrig 2= En gång om året 3= Några gånger om året 4= En gång i månaden 5= En gång i veckan 6= Mer än en gång i veckan 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	1=:6 Umgås ofta med föräldrarna 2=:3-5 Umgås ibland med föräldrarna 3=:2-1 Umgås sällan eller nästan aldrig 7 och 9 har uteslutits
4. Vet dina föräldrar (eller andra personer du bor med) vilka du umgås med när du går ut?	1= Sällan/aldrig 2= Ibland 3= Alltid 7= Tvetydligt svar 8= Jag går inte ut 9= Svar saknas	1=:1 Nej 2=:2 Ibland 3=:3 Ja 7-9 har uteslutits
5. Gillar du skolan?	1= Inte alls 2= Inte särskilt mycket 3= Ganska mycket 4= Mycket 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	1=:3-4 Jag gillar skolan 2=:1 Jag gillar inte skolan 3=:2 Varken eller 7 och 9 har uteslutits
6. Har du varit borta från skolan minst en hel dag utan legitim anledning senast 12 månaderna?	1= Aldrig 2= 1-2 gånger 3= 3 gånger 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	1=:1 Nej 2=:2-3 Ja 7 och 9 har uteslutits
7. Läraren uppmärksammar mig när jag gör bra ifrån mig i skolan och låter mig veta detta	1= Inte alls sant 2= Inte sant 3= Sant 4= Veldig sant 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	1=:1-2 Nej 2=:3-4 Ja 7 och 9 har uteslutits
8. Finns det andra aktiviteter i skolan förutom lektioner	1= Inte alls sant 2= Inte sant	1=:1-2 Nej

(sport, musik, teater, diskotek)	3= Sant 4= Valdigt sant 7= Tvetydligt svar 9= Svar saknas	2=:3-4 Ja 7 och 9 har uteslutits
9. r du pojke eller flicka?	0 = Flicka 1 = Pojke 7 = Tvetydligt	1=:0 Flicka 2=:1 Pojke 7 har uteslutits